

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง คำเชื่อมประธานความหมาย

ครูผู้สอน ครูชลภัทน์ คงกำเนิด

ครูวาสนา โพธิวงศ์

พอใจและพอเพียงอ่านหนังสือ

เธอจะกินข้าวหรือกินผลไม้ดีจะ

เพราะฝนตกหนักจึงทำให้น้ำท่วม

คำเชื่อม

คำที่ขีดเส้นใต้ทำหน้าที่เชื่อมคำกับคำ
เชื่อมประโยคกับประโยคเข้าด้วยกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมาย ลักษณะ และหน้าที่ของคำเชื่อมได้
๒. จำแนกชนิดของคำเชื่อมได้
๓. นำความรู้เรื่องคำเชื่อมไปใช้สื่อสารได้ถูกต้อง

คำถามเข้าสู่สาระสำคัญของเนื้อหา

นักเรียนรู้จักคำเชื่อมหรือไม่
และคำเชื่อมคืออะไร

ความหมายของคำเชื่อม

คำเชื่อม คือ คำที่ใช้เชื่อมคำ วลี
ประโยค หรือข้อความเข้าด้วยกัน

(จากหนังสือภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕, หน้า ๗๐)

พอใจและพอเพียงอ่านหนังสือ

๑. พอใจอ่านหนังสือ

๒. พอเพียงอ่านหนังสือ

และ

พอใจอ่านหนังสือและพอเพียงอ่านหนังสือ

พอใจและพอเพียงอ่านหนังสือ

๑. คำเชื่อมที่เชื่อมใจความ
“คล้อยตามกัน”

๒. คำเชื่อมที่เชื่อมใจความ
“ขัดแย้งกัน”

ชนิดของคำเชื่อม

๓. คำเชื่อมที่เชื่อมใจความ
“เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง”

๔. คำเชื่อมที่เชื่อมใจความ
“เป็นเหตุเป็นผลกัน”

๑. คำเชื่อมที่เชื่อมใจความ “คล้ายตามกัน”

และ

เมื่อ...ก็

กับ

พอ...ก็

ทั้ง...และ

ตัวอย่าง

พอฉันกลับถึงบ้านก็ไปอาบน้ำทันที

พอ...ก็

แม่.....ลูกสาวช่วยกันปลูกผัก

และ, กับ

๒. คำเชื่อมที่เชื่อมใจความ “ขัดแย้งกัน”

แต่

ถึง...ก็

แต่ที่ว่า

แม้...ก็

กว่า...ก็

ตัวอย่าง

ถึงเขาจะยากจนแต่เขาก็มีความสุข

ถึง...ก็

พี่จะดูแลคร.....น้องจะดูการ์ตูน

แต่

๓. คำเชื่อมที่เชื่อมใจความ “เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง”

หรือ

ไม่...ก็

หรือไม่ก็

มิฉะนั้น

ไม่เช่นนั้น

ตัวอย่าง

ป้าจะไปเที่ยวทะเลหรือจะไปน้ำตก

หรือ

เธอต้องซักผ้า.....ก็ล้างจาน

มิฉะนั้น

๔. คำเชื่อมที่เชื่อมใจความ “เป็นเหตุเป็นผลกัน”

ดังนั้น

เพราะ

ฉะนั้น

เพราะ...จึง

เพราะฉะนั้น

ตัวอย่าง

มานะเป็นคนดีดังนั้นเพื่อนจึงรักเขา

ดังนั้น

พ่อแม่ทำงานหนัก.....ต้องเลี้ยงลูก

เพราะ

หน้าที่ของคำเชื่อม

๑. เชื่อมคำกับคำ

เช่น

คำเชื่อม

ยางลบกับดินสอ

เธอกับฉัน

คำเชื่อม

คำเชื่อม

พ่อและแม่

ผักและผลไม้

คำเชื่อม

หน้าที่ของคำเชื่อม

๒. เชื่อมประโยคกับประโยค

เช่น

คำเชื่อม

เขาชอบแกงป่าไก่แต่ฉันชอบแกงป่าหมู

พี่จะต้มน้ำส้มหรือจะต้มน้ำมะพร้าว

คำเชื่อม

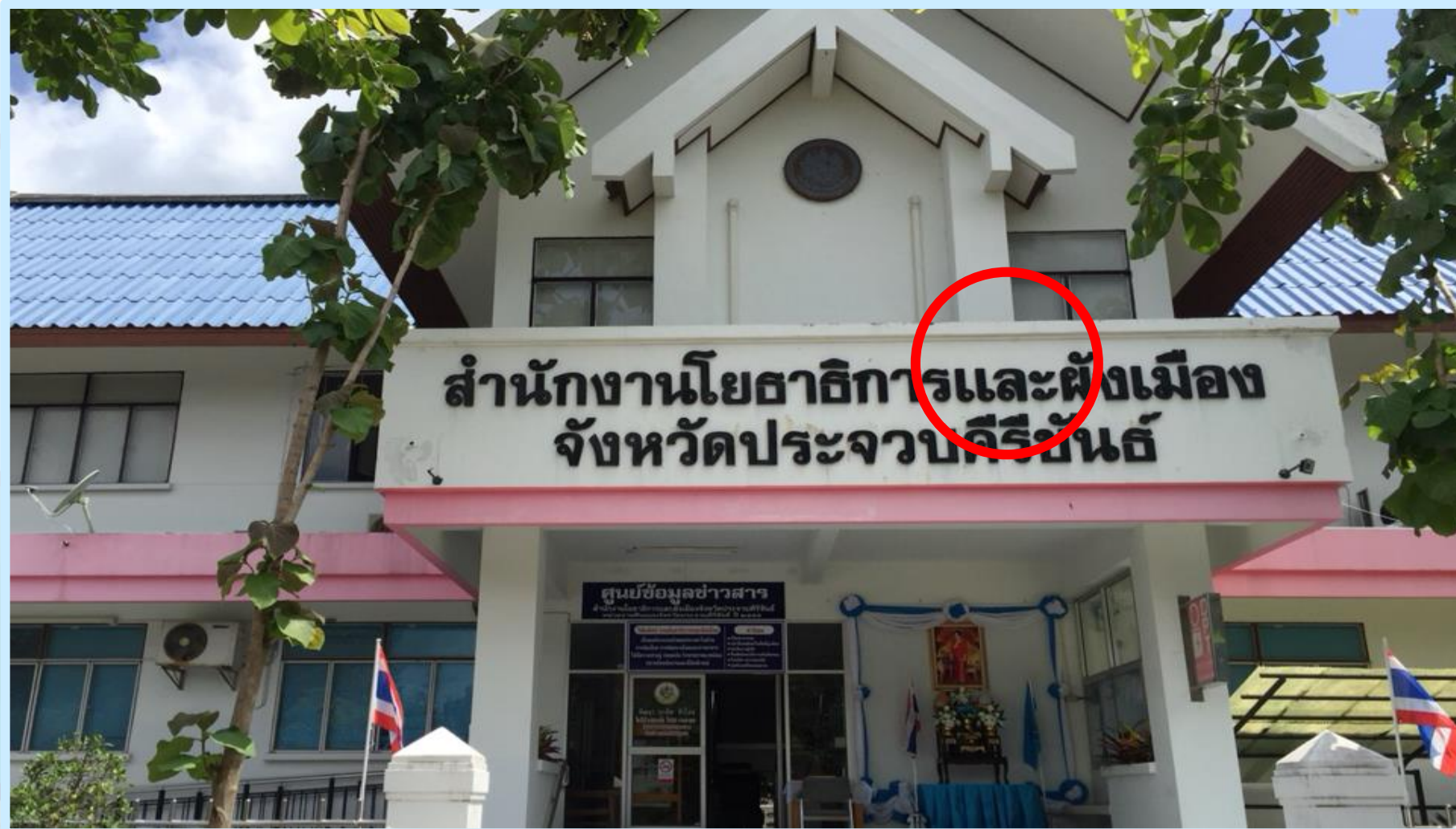
หน้าที่ของคำเชื่อม

๓. เชื่อมข้อความเข้าด้วยกัน

เช่น

มนุษย์ทุกคนล้วนต้องการปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และ ยารักษาโรค ดังนั้น ทุกคน จึง ต้องประกอบอาชีพ เพื่อ ให้ได้เงินมาซื้อสิ่งเหล่านี้ และ ประทับชีวิต

เราสามารถพบคำเชื่อมได้จากที่ใดบ้าง

ที่มาของรูปภาพ <https://map.longdo.com/p/A10284317/info/mobile>

เราสามารถพบคำเชื่อมได้จากที่ใดบ้าง

Breaking News

© วันศุกร์, พฤษภาคม 7 2021 Breaking News “อนุมัติปริญญาแล้ว” บัณฑิต 1_

ห้ามนำอาหารและ
เครื่องดื่มทุกชนิด
จากภายนอกเข้ามาในสนาม
ฝ่าฝืนปรับ 1,000 บาท

ที่มาของรูปภาพ http://www.actart.co.th/seeallworkip.php?acd_id=154

กิจกรรม

“พาลูกไก่ไปหาแม่ไก่”

เวลาทำกิจกรรม ๒ นาที

มีฉะนั้น

แต่ว่า

หรือ

จึง

ก็

กว่า

เพราะ

เราต้องสวมหน้ากากอนามัย มีฉะนั้น อาจจะติดเชื้อไวรัสได้

เพราะ เขาซื้อเกี๊ยจอ่านหนังสือ เขา จึง สอบไม่ผ่าน

กว่า ถั่วจะสุก งา ก็ ไหม้ก่อน

เขาวิ่งเร็วมาก แต่ว่า ดูไม่เหนื่อยเลย

น้ำท่วม เพราะ ฝนตกหนัก

เขาเป็นคนดี จึง ได้รับคำชมเชย

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้เรื่อง คำเชื่อม

ให้นักเรียนเติมคำเชื่อมในช่องว่าง
และบอกชนิดของคำเชื่อมให้ถูกต้อง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) นักเรียนจับคู่กันทำใบงานที่ ๗
เรื่อง คำเชื่อมประธานความหมาย
- ๒) เมื่อทำเสร็จให้ส่งที่ครูประจำวิชา

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๗
- ๒) - สังเกตการทำงานของนักเรียน
- ให้คำแนะนำแก่นักเรียน
- ๓) ตรวจใบงานที่ ๗
- ๔) ประเมินการทำใบงานที่ ๗

ใบงานที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประธานความหมาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำเชื่อมลงในประโยคให้สมบูรณ์และบอกชนิดของคำเชื่อมนั้นให้ถูกต้อง

๑. คุณยายซื้อผักกาด.....ผลไม้มาจากตลาด จำนวน ๒ ตะกร้า

คำเชื่อมคือคำว่า.....ชนิดของคำเชื่อม คือ.....

๒. น้องชายจะทำการบ้าน.....จะช่วยแม่ทำงานบ้านก่อน

คำเชื่อมคือคำว่า.....ชนิดของคำเชื่อม คือ.....

๓.ฝนหยุดตก เขา.....รีบเดินทางกลับบ้านทันที

คำเชื่อมคือคำว่า.....ชนิดของคำเชื่อม คือ.....

๔.งานชิ้นนี้ยากมาก เขา.....ตั้งใจเป็นพิเศษ

คำเชื่อมคือคำว่า.....ชนิดของคำเชื่อม คือ.....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประธานความหมาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำเชื่อมลงในประโยคให้สมบูรณ์และบอกชนิดของคำเชื่อมนั้นให้ถูกต้อง

๕.เธอตั้งใจเรียน.....สอบได้คะแนนสูง
คำเชื่อมคือคำว่า.....ชนิดของคำเชื่อม คือ.....
๖. เธอต้องรับประทานอาหาร.....จะไปโรงเรียนสาย
คำเชื่อมคือคำว่า.....ชนิดของคำเชื่อม คือ.....
๗. พี่ชายจะดูสารคดี.....น้องสาวจะดูการ์ตูน
คำเชื่อมคือคำว่า.....ชนิดของคำเชื่อม คือ.....
๘.เขาปลูกผักสวนครัว เขา.....มีผักสดรับประทานอยู่เสมอ
คำเชื่อมคือคำว่า.....ชนิดของคำเชื่อม คือ.....

ใบงานที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประธานความหมาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำเชื่อมลงในประโยคให้สมบูรณ์และบอกชนิดของคำเชื่อมนั้นให้ถูกต้อง

๙. เขามีกิจกรรมารยาทที่งดงาม.....ครูจึงเลือกเขาเป็นตัวแทนไปรับรางวัล

คำเชื่อมคือคำว่า.....ชนิดของคำเชื่อม คือ.....

๑๐.....ถ้าจะสนุก งาม.....ใหม่เสียก่อน

คำเชื่อมคือคำว่า.....ชนิดของคำเชื่อม คือ.....

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประสานความหมาย

ความหมายของคำเชื่อม

คำเชื่อม คือ คำที่ใช้เชื่อมคำ วลี ประโยค หรือข้อความเข้าด้วยกัน ให้ติดต่อเป็นเรื่องเดียวกัน เพื่อให้มีใจความสมบูรณ์และสละสลวยมากขึ้น (เรียบเรียงจากหนังสือภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕, หน้า ๗๐)

ชนิดของคำเชื่อม

คำเชื่อมมีทั้งหมด ๔ ชนิด ได้แก่

๑. คล้อยตามกัน
๒. ขัดแย้งกัน
๓. เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง
๔. เป็นเหตุเป็นผลกัน

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประสานความหมาย

๑. คำเชื่อมที่เชื่อมใจความคล้อยตามกัน ได้แก่คำว่า “กับ และ เมื่อ...ก็ พอ...ก็”

ตัวอย่างเช่น

พอแม่กลับถึงบ้านก็ไปอาบน้ำทันที
พ่อและแม่เดินทางไปเที่ยวเชียงราย
ทั้งหมดตรงและเดินอย่างเป็นระเบียบ

น้องกับพี่เดินทางไปโรงเรียนด้วยกัน
เมื่อเขาไม่มาก็แล้วแต่เขา

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประสานความหมาย

๒. คำเชื่อมที่เชื่อมใจความขัดแย้งกัน ได้แก่คำว่า “แต่ แต่ทว่า ถึง...ก็ แม้...ก็”

ตัวอย่างเช่น

พี่ดูการ์ตูนแต่น้องดูภาพยนตร์

นิชาจะกินผักแต่แพรวจะกินผลไม้

ถึงเขาจะยากจนแต่เขาก็มีความสุข

เขาวิ่งเร็วมากแต่ทว่าไม่เห็น้อยเลย

แม้งานจะยากก็ไม่ใช่อุปสรรคสำหรับเขา

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประสานความหมาย

๓. คำเชื่อมที่เชื่อมใจความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่คำว่า
“หรือ หรือไม่ว่า มิฉะนั้น ไม่เช่นนั้น”

ตัวอย่างเช่น

พี่จะกินผักหรือจะกินผลไม้

น้องจะกินข้าวหรือจะดื่มน้ำ

เธอจะดูโทรทัศน์หรือจะฟังฉันทูต

เราควรออกกำลังกายมิฉะนั้นจะไม่แข็งแรง

เราต้องตั้งใจเรียนไม่เช่นนั้นจะไม่เข้าใจ

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประสานความหมาย

๔. คำเชื่อมที่เชื่อมใจความเป็นเหตุเป็นผลกัน ได้แก่คำว่า “ดังนั้น เพราะฉะนั้น เพราะ...จึง ดังนั้น...จึง จึง ด้วย เหตุเพราะ ฉะนั้น

ตัวอย่างเช่น

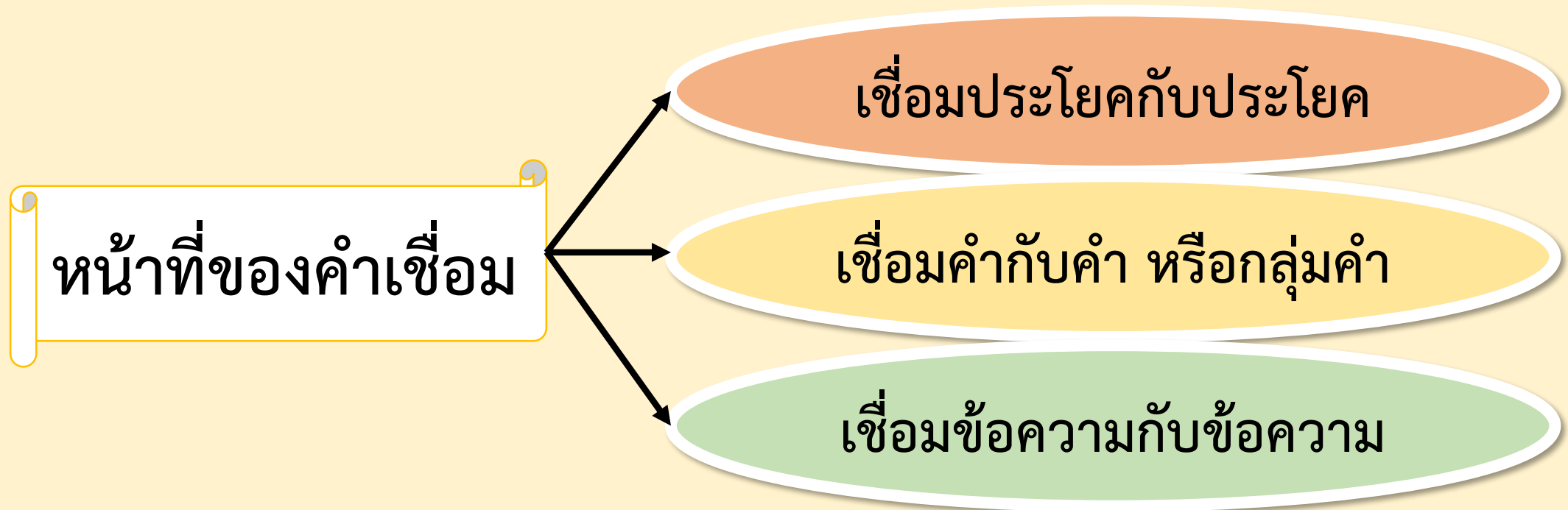
เพราะเขาขยันอ่านหนังสือเขาจึงสอบผ่าน เขาเกียจคร้านจึงสอบตก

มานะเป็นคนดีดังนั้นเพื่อนจึงรักเขา

พ่อแม่ทำงานหนักเพราะต้องเลี้ยงดูลูก

แม่เลี้ยงดูเรามาเพราะฉะนั้นเราควรบูชาแม่

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประสานความหมาย

หน้าที่ของคำเชื่อม คือ การที่คำเชื่อมทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งกับคำ กลุ่มคำ ประโยค หรือข้อความเข้าด้วยกัน เพื่อให้มีความหมายชัดเจนขึ้น

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประสานความหมาย

๑. เชื่อมประโยคกับประโยค เช่น

- เขามีเงินจำนวนมากแต่เขาก็หาความสุขไม่ได้
- พ่อแม่ทำงานหนักเพื่อส่งเสียให้ลูก ๆ ได้เรียนหนังสือ
- ฉันอยากได้กระเป๋าที่ราคาถูกและใช้งานได้ดี
- แม่เดินทางไปเที่ยวทะเลและร่วมงานสังสรรค์กับเพื่อน ๆ

๒. เชื่อมคำกับคำ หรือกลุ่มคำ เช่น

- ถ้าตั้งใจเก็บเงินเสียตั้งแต่ตอนนี้ อนาคตจะสบายเมื่อแก่
- เธอจะสู้ต่อหรือถอดใจ
- ฉันเห็นคุณสมชายและภรรยา

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประสานความหมาย

๓. เชื่อมข้อความกับข้อความ เช่น

- มนุษย์ทุกคนล้วนต้องการปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และ ยารักษาโรค ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงจำเป็นต้องประกอบอาชีพ เพื่อ ให้ได้เงิน มาซื้อสิ่งจำเป็นเหล่านี้ และ ประทับชีวิต

สรุปการทำกิจกรรม

เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประสานความหมาย

๑. คุณยายซื้อผักกาด และ ผลไม้มาจากตลาด จำนวน ๒ ตะกร้า
คำเชื่อมคือคำว่า และ ชนิดของคำเชื่อม คือ คล้อยตามกัน
๒. น้องชายจะทำการบ้าน หรือ จะช่วยแม่ทำงานบ้านก่อน
คำเชื่อมคือคำว่า หรือ ชนิดของคำเชื่อม คือ เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง
๓. พอ ฝนหยุดตก เขา ก็ รีบเดินทางกลับบ้านทันที
คำเชื่อมคือคำว่า พอ...ก็ ชนิดของคำเชื่อม คือ คล้อยตามกัน
๔. เพราะ งานชิ้นนี้ยากมาก เขา จึง ตั้งใจทำเป็นพิเศษ
คำเชื่อมคือคำว่า เพราะ...จึง ชนิดของคำเชื่อม คือ เป็นเหตุเป็นผลกัน

เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประธานความหมาย

๕. เพราะ เธอตั้งใจเรียน จึง สอบได้คะแนนสูง
คำเชื่อมคือคำว่า เพราะ...จึง ชนิดของคำเชื่อม คือ เป็นเหตุเป็นผลกัน
๖. เธอต้องรีบรับประทานอาหาร มิฉะนั้น จะไปโรงเรียนสาย
คำเชื่อมคือคำว่า มิฉะนั้น ชนิดของคำเชื่อม คือ เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง
๗. พี่ชายจะดูสารคดี แต่ น้องสาวจะดูการ์ตูน
คำเชื่อมคือคำว่า แต่ ชนิดของคำเชื่อม คือ ขัดแย้งกัน

*หมายเหตุ ข้อ ๖. (สื่อความให้เลือกว่า จะรับประทานอาหารหรือจะรับประทานไปเรื่อย ๆ เพราะถ้ารับประทานก็จะไม่ไปโรงเรียนสาย แต่ถ้าเลือกรับประทานไปเรื่อย ๆ ก็จะทำให้ไปโรงเรียนสาย)

เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง คำเชื่อมประธานความหมาย

๘. ไม่รู้ว่าเขาจะปลูกผักสวนครัวเพื่อขาย หรือ เก็บไว้กินเอง

คำเชื่อมคือคำว่า หรือ ชนิดของคำเชื่อม คือ เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

๙. เขามีกิจกรรมารยาทที่งดงาม ดังนั้น ครูจึงเลือกเขาเป็นตัวแทนไปรับรางวัล

คำเชื่อมคือคำว่า ดังนั้น ชนิดของคำเชื่อม คือ เป็นเหตุเป็นผลกัน

๑๐. กว่า ถั่วจะสุก งาม ก็ ไหม้เสียก่อน

คำเชื่อมคือคำว่า กว่า...ก็ ชนิดของคำเชื่อม คือ ขัดแย้งกัน

คำถามสรุปบทเรียน

๑. การเรียนรู้เรื่อง คำเชื่อม มีประโยชน์อะไรบ้าง

๒. นักเรียนจะนำความรู้เรื่อง คำเชื่อม ไปใช้ประโยชน์อย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

“กลุ่มคำหรือวลี”

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง กลุ่มคำหรือวลี
๒. ใบงานที่ ๘ เรื่อง การจำแนกกลุ่มคำและแต่งประโยค
๓. แอปกระดาษสำหรับเขียนกลุ่มคำ
๔. สมุดบันทึกและอุปกรณ์การเรียน

ดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

